

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT
OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA
w WARSZAWIE
ODDZIAŁ W PUŁTUSKU
06-100 Pułtusk, ul. 3 Maja 20
tel./fax: (23) 692-80-32

**Informacja
o realizacji zadań przez Wojewódzki Inspektorat
Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie
Oddział w Pułtusku
w 2019 roku**

Pułtusk, Wrzesień 2020

Najważniejsze zadania realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warsza- wie Oddział w Pułtusk:

- kontrola fitosanitarna roślin, produktów roślinnych, a także przedmiotów;
- ocena stanu zagrożenia roślin przez organizmy szkodliwe oraz prowadzenie ewidencji występowania tych organizmów;
- nadzór nad systemem rejestracji przedsiębiorców i paszportowania roślin;
- nadzór nad obsługą fitosanitarną eksportu, importu roślin, produktów roślinnych, a także przedmiotów;
- prowadzenie ewidencji występowania organizmów szkodliwych podlegających obowiązkowi zwalczania;
- kontrola urzędowa jakości środków ochrony roślin;
- kontrola prawidłowości stosowania środków ochrony roślin;
- nadzór nad systemem szkoleń z zakresu stosowania środków ochrony roślin;
- monitorowanie zużycia środków ochrony roślin;
- nadzór nad techniką stosowania środków ochrony roślin;
- nadzór nad integrowaną ochroną roślin;
- nadzór nad integrowaną produkcją oraz certyfikacją płodów rolnych;
- ocena polowa, laboratoryjna i cech zewnętrznych materiału siewnego;
- kontrola przestrzegania zasad i obowiązujących wymagań w zakresie wytwarzania, oceny, przechowywania i obrotu materiału siewnego;
- nadzór nad systemem ewidencji przedsiębiorców i rolników dokonujących obrotu materiałem siewnym oraz dostawców zajmujących się materiałem szkółkarskim i materiałem rozmnożeniowym i nasadzeniowym roślin warzywnych i ozdobnych.

Pragnę nadmienić, że zmieniły się podstawy prawne. Z dniem 1 lipca weszła w życie ustawa z dnia 7 maja 2020 roku o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, która niesie ze sobą m.in. przeniesienie kompetencji w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem "NAWÓZ WE i środków wspomagających uprawę roślin" z Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych do Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Zadania inspekcji realizowane są w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa;
- Ustawa z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami;

- Ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie;
- Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin;
- Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu;
- Ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym;
- Ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych;
- Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina;
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców;
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin;
- akty wykonawcze do tych ustaw, rozporządzenia i decyzje organów Unii Europejskiej.

ZDROWIE ROŚLIN

Realizacja zadań z zakresu nadzoru fitosanitarnego ma na celu zapobieganie ryzyku zawleczenia, rozprzestrzenienia się i zadomowienia szkodliwych dla roślin agrofagów (np. owady, bakterie, grzyby, wirusy i in.), które powodują straty w uprawach roślin i środowisku naturalnym.

Kontrola stanu fitosanitarnego roślin obejmuje ocenę wizualną pod kątem ewentualnych oznak porażenia przez organizmy szkodliwe, pobieranie prób do badań laboratoryjnych, weryfikowanie dokumentów, oznakowania w celu potwierdzenia spełnienia wymogów fitosanitarnych.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego i ograniczenia ryzyka introdukcji agrofagów kwarantannowych (szczególnie niebezpiecznych dla upraw rolnych i leśnych) w trakcie obrotu określonymi towarami pochodzenia roślinnego, wprowadzono nowe regulacje prawne w oparciu o:

- Ustawę z dnia 13 lutego 2020 roku o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (Dz. U. z 2020r. poz. 425),
- Ustawę z dnia 13 lutego 2020 roku o ochronie roślin przed agrofagami (Dz. U. z 2020r. poz. 424).

Przeprowadzona na poziomie Unii Europejskiej reforma przepisów dotyczących kontroli urzędowych w łańcuchu żywnościowym objęła swoim zakresem także obszar nadzoru fitosanitarnego, stąd wprowadzono do polskiego porządku prawnego przepisy:

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin,
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin,
- przepisy wykonawcze do rozporządzenia 2016/2031 określające podobnie jak przepisy dyrektywy 2000/29/WE, listę **agrofagów kwarantannowych dla Unii Europejskiej**, podlegających bezwzględnemu obowiązkowi zwalczania, a także listę **agrofagów kwarantannowych dla stref chronionych**.

Nowością jest wyodrębnienie wśród agrofagów kwarantannowych **agrofagów priorytetowych**, na których koncentrują się działania kontrolne służb ochrony roślin państw członkowskich.

Ponadto, przepisy wykonawcze do rozporządzenia 2016/2031 określają wykaz **niekwarantannowych agrofagów regulowanych** (regulated non-quarantine pests – RNQP), obejmujący dotychczasowe agrofagi podlegające obowiązkowi zwalczania w przypadku występowania na roślinnym materiale rozmnożeniowym oraz agrofagi jakościowe, określone w przepisach z zakresu nasiennictwa. Przepisy wykonawcze do rozporządzenia 2016/2031 określają także wymagania dla roślinnego materiału rozmnożeniowego w odniesieniu do RNQP – do tej pory sprawy te są regulowane także przepisami z zakresu nasiennictwa.

Przepisy rozporządzeń obowiązują we wszystkich państwach członkowskich w sposób bezpośredni, bez konieczności implementacji do prawa krajowego. Przepisy wskazanych wyżej rozporządzeń wychodzą naprzeciw nowym wyzwaniom dla zdrowia roślin, wynikającym, m.in. z obserwowanego skracania się czasu transportu towarów i ludzi, intensyfikacji handlu międzynarodowego oraz rozwoju turystyki, zwiększających ryzyko introdukcji na teren Unii Europejskiej nowych agrofagów. Odpowiadają także na zagrożenia powodowane przez zmiany klimatyczne, stwarzające nowe możliwości ekspansji organizmom szkodliwym dla roślin. Z tego powodu najistotniejsze zmiany w odniesieniu do obecnego reżimu fitosanitarnego dotyczyć będą zasad importu towarów z państw trzecich, wzmacniając bezpieczeństwo fitosanitarne Unii Europejskiej, a tym samym Polski.

NADZÓR FITOSANITARNY

W ramach realizacji ustawowych działań w 2019 roku (do tego czasu obowiązywała ustawa o ochronie roślin z dnia 18 grudnia 2003 r.) pracownicy Oddziału w Pułtusku w 2019 roku przeprowadzili lustracje roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, mające na celu poszukiwanie agrofagów kwarantannowych.

Nadzór fitosanitarny obejmuje znaczną część roślin stanowiących źródło potencjalnego rozprzestrzeniania się tych organizmów na tereny wolne od nich.

Kontrole są wykonywane w optymalnych terminach, gdy istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia objawów porażenia lub wykrycie danego agrofaga jest największe.

W 2019 r. inspektorzy Oddziału w Pułtusku wykonali 195 kontroli w następujących uprawach:

- uprawy sadownicze i szkółkarskie,
- uprawy rolnicze,
- uprawy warzywnicze,
- uprawy roślin ozdobnych,
- drzewa i krzewy leśne,
- towary magazynowane,
- gleba,
- woda.

Inspekcjami objęto 100% materiału rozmnożeniowego, jedną z ważniejszych upraw na terenie powiatu jest ziemniak sadzeniak. W 2019 r. uprawiano ziemniaki sadzeniaki na terenie gmin: Winnica, Obryte.

Podczas lustracji pobierane są próby roślin, produktów roślinnych. W 2019 r. pobrano 200 prób produktów roślinnych, roślin celem dokładnych analiz laboratoryjnych pod kątem występowania agrofagów szkodliwych.

W pobranych próbach roślin, produktów roślinnych i gleby wykonano następujące testy laboratoryjne:

- <i>Clavibacter sepedonicus</i>	25 prób,
- <i>Ralstonia solanacearum</i>	30 prób,
- <i>Meloidogyne fallax</i> i <i>Meloidogyne chitwoodi</i>	8 prób,
- <i>Ditylenchus destructor</i>	2 próby,
- <i>Synchytrium endobioticum</i>	63 próby,
- <i>Globodera pallida</i> i <i>Globodera rostochiensis</i>	57 prób,
- <i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	10 prób,
- Apple proliferation mycoplasma	5 prób.

Na terenie powiatu w 2019 r. znajdowało się 21 ognisk kwarantannowych:

- *Globodera rostochiensis* (mątwik ziemniaczany) – 2 ogniska,
- *Clavibacter sepedonicus* (bakterioza pierścieniowa ziemniaka) – 19 ognisk.

Konsekwencją wykrycia organizmów kwarantannowych było wydanie decyzji administracyjnych nakazujących posiadaczom zwalczanie tych organizmów oraz zapobieganie ich rozprzestrzenianiu się.

Większości agrofagów kwarantannowych nie można zwalczać metodami konwencjonalnymi. Aby zapobiec ich rozprzestrzenianiu, należy zlikwidować źródło infekcji poprzez zniszczenie porażonych roślin i dalsze postępowanie kwarantannowe, trwające niekiedy latami.

Przepisy fitosanitarne nakazują rygorystyczne zwalczanie agrofagów kwarantannowych. Kontrolę postanowień decyzji sprawują inspektorzy WIORiN. W 2019 r. przeprowadzono 31 kontroli wykonania decyzji.

WIORiN w Warszawie Oddział Pułtusk realizuje kontrole zdrowia roślin w ramach programu dofinansowanego z budżetu unijnego (tzw. programy „Survey”). Kluczowym elementem programu są działania kontrolne w celu wczesnego zidentyfikowania nowych zagrożeń fitosanitarnych, umożliwiające podjęcie szybkich i skutecznych działań zapobiegających niekontrolowanemu rozprzestrzenianiu się tych zagrożeń na inne obszary Unii Europejskiej (UE). Wsparcie unijne obejmuje działania prowadzone pod kątem występowania agrofagów szkodliwych dla roślin, mających znaczenie dla całej UE, w tym także organizmów dotychczas niewystępujących na jej terytorium, ale ocenianych jako potencjalnie zdolne do zadomowienia w UE i uznanych za priorytetowe.

W 2019 r. w ramach programu SURVEY działania kontrolne prowadzono w naturalnych siedliskach roślin, lasach, parkach, towarowych uprawach rolniczych i ogrodniczych

W ramach tego programu przeprowadzono 70 inspekcji wizualnych roślin, pobrano 52 próby roślin, produktów roślinnych celem analiz laboratoryjnych, prowadzono obserwacje pułapek feromonowych pod kątem występowania chrząszczy *Monochamus* spp (nieeuropejskie) i motyli *Spodoptera frugiperda*. Raport z działań w ramach programu SURVEY został przedstawiony Komisji Europejskiej.

Od 2020 r WIORiN nie prowadzi sygnalizacji agrofagów niekwarantannowych. Zadanie to jest realizowane przez Instytut Ochrony Roślin Państwowy Instytut Badawczy. Producenci mogą uzyskać informacje dotyczące sygnalizacji pojawiania się groźnych agrofagów roślin, w celu szybkiego rozpowszechniania danych, a w efekcie terminowej ochrony upraw na platformie sygnalizacji agrofagów.

Zalecenia dotyczące ochrony danej uprawy są dostępne pod adresem:

<https://www.agrofagi.com.pl/>

URZĘDOWY REJESTR PODMIOTÓW PROFESJONALNYCH

Ideą przewodnią Rejestru podmiotów profesjonalnych jest stworzenie systemu kontroli zdrowotności roślin tak, aby istniała możliwość swobodnego przemieszczania towarów, z zachowaniem w tym przepływie poziomu bezpieczeństwa fitosanitarnego na terenie kraju, jak również w obrębie obszaru wszystkich państw Wspólnoty.

Od 14 grudnia 2019 roku weszło w życie nowe prawo Unii Europejskiej. Zwiększony został zakres rejestracji podmiotów. Rejestracji w urzędowym rejestrze podmiotów profesjonalnych będą podlegali m.in.: producenci, eksporterzy, importerzy, podmioty przemieszczające określony materiał roślinny na obszarze UE.

Podmioty, które były wpisane do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa od 14 grudnia 2019 zostały automatycznie przeniesione do nowego urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych, a **dotychczasowy numer rejestracyjny został poprzedzony znakiem „PL”**.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie Oddział Pułtusk prowadzi w/w rejestr. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku rejestr liczył 183 podmioty, w tym 173 stanowią producenci i dystrybutorzy ziemniaka.

W związku z dokonaniem wpisem do rejestru roślin podmioty w 2019 r. zobowiązane były do przestrzegania następujących zasad:

1. Podejmowanie działań zapobiegających rozprzestrzenianiu się agrofagów.
2. Prowadzenie obserwacji występowania agrofagów w sposób i w terminach uzgodnionych z WIORiN w Warszawie, Oddział w Pułtusku.
3. Prowadzenie, w sposób uzgodniony z WIORiN w Warszawie, Oddział w Pułtusku ewidencji uprawianych, produkowanych, nabywanych, zbywanych, przechowywanych lub przemieszczanych roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów, umożliwiającej stwierdzenie ich pochodzenia według podanego wzoru.
4. Przechowywanie przez okres co najmniej roku dokumentów dotyczących zbycia albo nabycia, przechowywania lub przemieszczania roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów oraz paszportów roślin.
5. Powiadomianie na piśmie, w postaci papierowej lub elektronicznej na elektroniczną skrzynkę podawczą wojewódzkiego inspektora, do dnia 30 kwietnia danego roku, że w danym roku podmiot wpisany do rejestru przedsiębiorców nie będzie prowadził uprawy, wytwarzania, magazynowania, pakowania, sortowania, wprowadzania lub przemieszczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów szczególnie podatnych na porażenie przez organizmy kwarantannowe.
6. Zawiadamianie inspektora WIORiN w Warszawie Oddział w Pułtusku o zmianie danych podlegających wpisowi, zaistniałych po dniu wpisu do rejestru przedsiębiorców.

Wojewódzki inspektor, co najmniej raz w roku przeprowadza u podmiotów wpisanych do rejestru urzędową kontrolę w zakresie spełnienia przedstawionych powyżej wymagań.

W przypadku wprowadzania do obrotu bulw ziemniaków na terenie kraju, na zarejestrowanym przedsiębiorcy ciąży obowiązek ich znakowania.

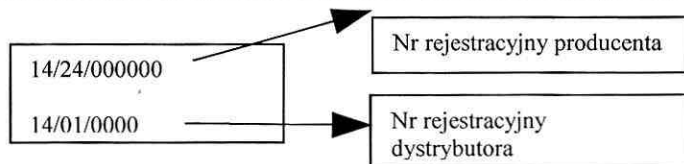
Przykład

a) oznakowania bulw ziemniaków

14/24/000000

Nr rejestracyjny producenta

b) oznakowanie dla podmiotów, które **przemieszczają, magazynują sortują lub pakują** bulwy ziemniaków

W przypadku wprowadzania do obrotu ziemniaków i przemieszczania do innych państw członkowskich UE obowiązują następujące zasady:

- przesyłka ziemniaków powinna być zaopatrzona w zaświadczenie potwierdzające, że partia została przebadana i uznana za wolną od bakterii *Clavibacter sepedonicus*,
- podmioty zajmujące się produkcją, pakowaniem i dystrybucją ziemniaków powinny być wpisane do rejestru przedsiębiorców (aktualnie podmiotów profesjonalnych), który jest prowadzony przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa,
- przesyłka ziemniaków sadzeniaków powinna być zaopatrzona w paszport roślin wydany przez właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa,
- przesyłka ziemniaków innych niż sadzeniaki winna posiadać oznakowanie zawierające numer wpisu do rejestru przedsiębiorców podmiotu, który wprowadza ziemniaki do obrotu, numer rejestracyjny producenta.

Nadzorując system rejestracji i znakowania towarów, inspektorzy Oddziału w Pułtuskach przeprowadzili w 2019 roku 201 kontroli. W toku przeprowadzonych kontroli wymierzono czterem podmiotom karę grzywny za brak właściwego oznakowania.

PASZPORT ROŚLIN

Paszport roślin potwierdza, że oferowane do sprzedaży rośliny zostały skontrolowane i są wolne od organizmów szkodliwych. Paszport roślin jest dokumentem, który musi być dołączony do każdej jednostki handlowej (pojedyncza doniczka, kompozycja, multiplaf, itp.) roślin przeznaczonych do sadzenia.

Od 14 grudnia 2019 r. rozszerzył się asortyment roślin podlegających paszportowaniu, jak i zasady wydawania paszportów.

W paszport zaopatruje się rośliny, które są przeznaczone do sadzenia lub przesadzenia lub pozostają posadzone. Zaliczamy do nich wszystkiego rodzaju sadzonki, drzewa, krzewy, ale również typowe rośliny w doniczkach, których przeznaczeniem będzie dekoracja pomieszczeń. Szczegółowy wykaz roślin, który podlega paszportowaniu zawarty został w Załączniku XIII i XIV rozporządzenia KE nr 2019/2072.

Paszporty roślin będą wydawane przez upoważnione do tego podmioty, pod nadzorem właściwego organu – Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Stosowne upoważnienie można otrzymać po zdaniu egzaminu, potwierdzającego posiadanie wiedzy dotyczącej wykonywania ocen zdrowotności roślin do celów wydawania paszportów roślin. Jednocześnie paszporty roślin mogą być wydawane tylko przez podmioty wpisane do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych. W określonych sytuacjach paszporty roślin mogą być wydawane przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

System paszportowania roślin umożliwi śledzenie pochodzenia wszystkich partii roślin, produktów roślinnych w obrocie w Unii Europejskiej, a tym samym odnalezienie źródeł rozprzestrzeniania się agrofagów.

Rozporządzeniem wykonawczym Komisji(UE) 2017/2313 z dnia 13 grudnia 2017 r. określono specyfikacje dotyczące formatu paszportu roślin służącego do przemieszczania na terytorium Unii oraz paszportu służącego do wprowadzania do strefy chronionej i przemieszczania w niej, tym samym obowiązują wspólne wzory paszportów na terytorium UE.

Paszport roślin zawiera następujące elementy:

- flaga Unii,
- słowa "Plant Passport" – Paszport Roślin,
- nazwa botaniczna rośliny lub produktów roślinnych, bądź w stosownych przypadkach nazwa danego produktu,
- dwuliterowy kod państwa członkowskiego, w którym zarejestrowany jest podmiot wydający paszport w przypadku Rzeczypospolitej Polskiej **PL**),
- numer rejestracyjny podmiotu,
- kod identyfikacyjny danej rośliny, produktu roślinnego lub przedmiotu,
- kod kreskowy, kod QR, hologram, mikroprocesor,
- nazwa botaniczna agrofaga kwarantannowego dotyczy stref chronionych,
- dodatkowo inne dane w stosownych przypadkach.

WIORiN w Warszawie Oddział w Pułtusku w 2019 r. przyjął wnioski o wydanie paszportów na następujące rodzaje towarów roślinnych:

– ziemniak sadzeniak	145,6 t	1322 paszportów,
– materiał szkółkarski drzewek owocowych CAC	65000 szt.	120 paszportów,
– materiał rozmnożeniowy roślin ozdobnych	2985 szt.	677 paszportów.

NASIENICTWO

Zadania prowadzone w ramach nadzoru nasiennego realizowane są w celu zapewnienia, produkcji i obrotu materiału siewnego spełniającego unijne wymagania pod względem jakościowym i zdrowotności.

OCENA MATERIAŁU SIEWNEGO

Ocena materiału siewnego polega na sprawdzaniu, czy materiał siewny spełnia wymagania w zakresie jakości wytwarzania. Czynności te wykonuje się zgodnie z wymaganiami dla poszczególnych gatunków roślin określonych w rozporządzeniu MRiRW z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie terminów składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego poszczególnych grup roślin lub gatunków roślin rolniczych i warzywnych oraz szczegółowych wymagań w zakresie wytwarzania i jakości materiału siewnego tych roślin.

Ocena materiału siewnego obejmuje:

- ocenę polową,
- ocenę laboratoryjną,
- ocenę tożsamości i czystości odmianowej,
- ocenę cech zewnętrznych.

Wniosek o dokonanie oceny materiału siewnego składa hodowca lub osoba przez niego upoważniona do oddziału WIORiN ze względu na położenie plantacji, w ściśle określonych terminach.

Oceny polowej dokonuje się na podstawie powyższego zgłoszenia (wniosku). Ocenę polową materiału siewnego roślin rolniczych dokonuje upoważniony przez wojewódzkiego inspektora pracownik wojewódzkiego inspektoratu ochrony roślin i nasiennictwa zwany urzędowym kwalifikatorem. Ocenę polową materiału siewnego roślin rolniczych kategorii kwalifikowany z wyłączeniem sadzeniaków ziemniaka przeprowadzają również osoby, które uzyskały akredytację wojewódzkiego inspektora zwane "akredytowanymi kwalifikatorami".

Na terenie Powiatu Pułtusk w 2019 r. znajdowały się następujące plantacje nasienne:

- bobowate grubonasienne (groch siewny, łubin żółty, łubin wąskolistny) – 15 plantacji; pow. 42,8 ha,
- bobowate drobnonasienne (koniczyna łąkowa) – 4 plantacje; pow. 6,8 ha,
- zboża ozime (jęczmień, pszenica, pszenżyto, żyto) – 13 plantacji, pow. 109,5 ha,
- zboża jare (owies, jęczmień, pszenica, pszenżyto, żyto) – 4 plantacje; pow. 25,0 ha,
- trawy (tymotka łąkowa) – 2 plantacje; pow. 3,4 ha,
- szkółki drzew owocowych – 1 plantacja; pow. 1,3 ha,
- ziemniaki sadzeniaki – 4 plantacje; pow. 5,2 ha.

Łącznie – 43 plantacje o powierzchni uprawy 194,00 ha

Podczas prowadzonej oceny polowej zdyskwalifikowano 5 plantacji / 3 – koniczyny łąkowej, 2 – łubinu / ze względu na zachwaszczenie lub braku izolacji oraz częściowo 4 plantacje zbóż ze względu na brak izolacji.

Ocena laboratoryjna materiału siewnego produkowanego na terenie oddziału dokonywana jest w laboratorium WIORiN w Warszawie i w laboratorium akredytowanym Centrali Nasiennnej w Warszawie z siedzibą w Pułtusku. Próby do badań laboratoryjnych pobierane są przez urzędowych próbobiorców (pracownik inspekcji) i akredytowanych próbobiorców.

W 2019 roku pobrano przez urzędowego próbobiorcę następujące próby materiału siewnego do oceny laboratoryjnej:

- pszenica ozima 1 próba (badania pod kątem: czystości nasion, kiełkowania nasion, wilgotności nasion, masy tysiąca nasion);

- pszenżyto ozime 2 próby (badania pod kątem: czystości nasion, kiełkowania nasion, wilgotności nasion, masy tysiąca nasion)
- ziemniaki sadzeniaki 3 próby (badania pod kątem stopnia zawirusowania).

W 2019 r. dokonano oceny cech zewnętrznych ziemniaków sadzeniaków 9 partii (145,6 tony) w efekcie wystawiono 1322 paszporty.

Na terenie Oddziału Pułtusk produkowany jest w szkółce roślin sadowniczych materiał szkółkarski typu:

– **CAC** (spełniający minimalne wymagania) dotyczy odmian wpisanych do rejestrów, lecz zdegradowanych z materiału kwalifikowanego lub odmian nie zarejestrowanych, a posiadających opis odmiany sporządzony przez szkółkarza.

W 2019 roku wyprodukowano 45 000 szt. drzewek owocowych jabłoni i 150 000 szt podkładek wegetatywnych jabłoni.

OBRÓT MATERIAŁEM SIEWNYM

Zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 2012 roku. o nasiennictwie przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż hurtową, sprzedaż detaliczną materiału siewnego dla profesjonalnych odbiorców zobowiązani są dokonać zgłoszenia działalności w jednostkach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Na terenie Oddziału Pułtusk do rejestrów przedsiębiorców dokonujących obrót materiałem siewnym zostały wpisane 24 podmioty.

W 2019 roku przeprowadzono 5 kontroli kompleksowych, 66 kontroli problemowych i 1 kontrolę doraźną.

Kontrola materiału siewnego i rozmnożeniowego obejmuje następujący asortyment:

- materiał siewny zbóż jarych i ozimych,
- materiał siewny kukurydzy,
- materiał siewny warzyw,
- materiał siewny bobowatych drobno i grubo nasiennych
- sadzeniaki ziemniaka,
- inne rośliny rolnicze,
- materiał szkółkarski.

Podczas kontroli zwracano uwagę na:

- oznakowanie opakowań,
- dopuszczenie odmian do obrotu / zarejestrowanych w COBORU lub katalogu unijnym /,
- świadectwa zdrowotności materiału siewnego,
- faktury zakupu nasion, faktury sprzedaży,
- opakowania materiału siewnego
- przechowywanie materiału siewnego

Kontrola jakości sadzoniaków ziemniaka w obrocie obejmuje:

- ocenę cech zewnętrznych,
- pobieranie prób do oceny laboratoryjnej,
- oznakowanie opakowań,
- kontrolę dokumentacji (świadectwo oceny weryfikacyjnej, świadectwo oceny cech zewnętrznych).

Kontrola materiału szkółkarskiego dotyczy:

- oznakowania materiału (paszporty, etykiety, wystawienie dokumentów: dla CAC – szkółkarski dokument dostawcy, dla materiału kwalifikowanego – szkółkarski dokument towarzyszący).

Na terenie Oddziału Pułtusk w 2019 r. kontrolą objęto następujące partie materiału rozmnożeniowego:

Zboża ozime – 32 partii: 250,5 t pobrano 5 prób kontrolnych na zdolność kiełkowania.
Zboża jare – 25 partii: 177,0 t pobrano 10 prób kontrolnych na zdolność kiełkowania.
Kukurydza – 39 partii: 23,5 t pobrano 10 prób kontrolnych na zdolność kiełkowania.

Trawy – 11 partii: 28,2 t pobrano 1 próbę kontrolną na zdolność kiełkowania.
Strączkowe – 8 partii: 74,5 t
Ziemniaki – 3 partie: 15,0 t pobrano 2 próby kontrolne pod kątem występowania wirusów.
Drzewka owocowe jednoroczne – 45000 sztuk, podkładek wegetatywnych – 150 000 szt.

Pobrano 6 prób materiału siewnego zbóż i bobowatych na tożsamość odmianową i przekazano do COBORU w Słupi Wielkiej.

Nadzór prowadzony jest na terenie hurtowni, sklepów, targowisk, przedsiębiorstw nasiennych, dostawców.

KONTROLE pod kątem obecności GENETYCZNIE MODYFIKOWANYCH ORGANIZMÓW

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie Oddział w Pułtusku realizuje zadania polegające na sprawowaniu kontroli nad przestrzeganiem zasad i obowiązujących wymagań w zakresie stosowania materiału siewnego, w tym roślin genetycznie modyfikowanych, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie i ustawy z dnia 22 czerwca 2001 o mikroorganizmach i organizmach genetycznie modyfikowanych.

Kontrole prowadzone są w oparciu o "Program kontroli upraw GMO" określony przez ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa.

Na terenie oddziału Pułtusk kontrolą objęte są następujące gatunki: kukurydza i rzepak.

KONTROLA MATERIAŁU SIEWNEGO pod kątem GMO

Kontrole materiału siewnego pod kątem GMO wykonywane są w oparciu o kontrole dokumentacji towarzyszącej obrotowi materiałem siewnym oraz badania laboratoryjne prób kontrolowanych partii. Próby pobierane są przez urzędowego próbobiorcę, zgodnie z metodyką określoną w Międzynarodowych Przepisach Oceny Nasion.

W 2019 r. pobrano w punktach dystrybucji materiału siewnego 6 prób materiału siewnego:

- kukurydzy 2 próby
- rzepak ozimy 4 próby.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych prowadzonych w Pracowni Wykrywania i Identyfikacji GMO Centralnego Laboratorium GIORiN w Toruniu w w/w próbach nie stwierdzono obecności modyfikacji genetycznej.

KONTROLA MATERIAŁU ROŚLINNEGO pod kątem GMO

Kontrole materiału roślinnego pod kątem GMO prowadzone są u podmiotów na plantacjach produkcyjnych.

Kontrola polega na ustaleniu stanu faktycznego dotyczącego kontrolowanej plantacji, jej położenia (nr ewidencyjny działki, miejscowość), rodzaju materiału użytego do założenia plantacji (gatunek, odmiana, materiał siewny, inny materiał), dokumenty zakupu materiału siewnego, etykiety urzędowe.

Podczas każdej kontroli upraw pobierana jest próba materiału roślinnego.

W 2019 roku inspektorzy Oddziału w Pułtusku przeprowadzili 25 kontroli upraw:

- kukurydza 15 plantacji,
- rzepak ozimy 10 plantacji.

Podczas kontroli w/w plantacjach kukurydzy i rzepaku pobrano 25 prób materiału roślinnego. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych prowadzonych w Pracowni Wykrywania i Identyfikacji GMO Centralnego Laboratorium GIORiN w Toruniu nie stwierdzono obecności modyfikacji genetycznej.

ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN

Środki ochrony roślin, bez których nie można obecnie wyobrazić sobie efektywnej produkcji roślinnej, przy nieprawidłowym stosowaniu stwarzają potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz dla środowiska naturalnego stąd zasady wprowadzania, stosowania środków ochrony roślin reguluje ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r

NADZÓR NAD STOSOWANIEM ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN

Użytkownicy profesjonalni, którzy stosują środki ochrony roślin są zobowiązani do przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin, które są określone w rozporządzeniu MRiRW z dnia 18 kwietnia 2013 r w sprawie wymagań integrowanej ochrony roślin.

Według w/w rozporządzenia producent powinien przed zastosowaniem chemicznej ochrony roślin wykorzystać wszelkie dostępne działania i metody ochrony przed agrofagami, aby ograniczyć stosowanie pestycydów.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa do ochrony upraw można stosować wyłącznie środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu i stosowania na podstawie zezwoleń lub pozwoleń, wydanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Osoby stosujące środki ochrony roślin muszą posiadać również odpowiednie szkolenia potwierdzone aktualnym, na czas wykonywania zabiegów, zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin lub doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin lub integrowanej produkcji roślin lub innego dokumentu potwierdzającego uprawnienia do stosowania pestycydów (ważność zaświadczenia wynosi 5 lat).

Użytkownik profesjonalny jest zobligowany do prowadzenia i przechowywania przez 3 lata dokumentacji zawierającej nazwę środka ochrony roślin, czas zastosowania i zastosowaną dawkę, obszar upraw, na których zastosowano środek ochrony roślin. W dokumentacji musi również być podana przyczyna wykonania zabiegu środkiem ochrony roślin.

Podstawą skuteczności i efektywności zabiegów ochrony roślin jest nowoczesny, sprawny i dobrze wyposażony opryskiwacz. Zgodnie z art.48 Ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin „Do zabiegu z zastosowaniem środków ochrony roślin używa się sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, który:

1) użyty zgodnie z przeznaczeniem nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz dla środowiska,

2) jest sprawny technicznie i skalibrowany, tak aby zapewnić prawidłowe stosowanie środków ochrony roślin”.

Pierwsze badania sprawności technicznej opryskiwaczy powinny być przeprowadzane nie później niż po upływie 5 lat od dnia jego nabycia, następne badania w odstępach czasu nie dłuższych niż 3 lata, zgodnie z §4 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie wymagań sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin.

Na terenie Powiatu Pułtuskiego działalność w zakresie badania sprawności technicznej opryskiwaczy prowadzi Firma „Plon - Chem” Zenon Nowicki, Ostrzeniewo 2, gm. Świercze.

Stacja ta ma charakter stacjonarno-obwoźny, co stwarza możliwość sprawdzenia sprzętu w gospodarstwie posiadacza. Badania prowadzone są również przez stacje funkcjonujące na terenie całej Polski, które są wpisane do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie potwierdzania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin.

W 2019 roku na terenie Oddziału w Pułtuskach przebadano i dopuszczono do użytkowania 341 sztuk opryskiwaczy.

W ramach nadzoru nad prawidłowością stosowania środków ochrony roślin przeprowadzono kontrole w miejscach stosowania środków ochrony roślin.

W gospodarstwach konwencjonalnych przeprowadzone były kontrole, podczas których zwracano uwagę na:

- sprawność techniczną sprzętu do wykonywania zabiegów ochrony roślin,
- posiadanie aktualnego zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej stosowanych środków ochrony roślin – w szczególności zwracano uwagę, czy zastosowane środki są dopuszczone do obrotu i stosowania przez MRiRW,
- - prawidłowość przechowywania środków ochrony roślin.

W 2019 r. inspektorzy oddziału przeprowadzili 89 kontrole, które dotyczyły prawidłowości stosowania środków ochrony roślin z uwzględnieniem realizacji zasad integrowanej ochrony roślin w gospodarstwach produkcyjnych. Podczas 4 kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku, bądź prowadzenia nieprawidłowej dokumentacji stosowania środków ochrony roślin, wykonywanie zabiegów ochrony roślin sprzętem niesprawnym technicznie, co skutkowało nałożeniem mandatów karnych.

Inspekcja przeprowadza również kontrole w miejscach, gdzie stosowanie środków ochrony roślin jest ograniczone (takich jak przedszkola i szkoły podstawowe). W 2019 r. pod tym względem skontrolowano 9 placówek.

Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa realizuje zadanie monitorowania zużycia środków ochrony roślin, które ma na celu dostarczenie szczegółowych informacji o rodzajach i ilościach pestycydów zastosowanych w poszczególnych roślinach uprawnych.

W związku ze sprawowaną przez Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontrolą prawidłowości stosowania środków ochrony roślin pobierane są próby płodów rolnych do badania na pozostałości środków ochrony roślin.

W 2019 roku w ramach prowadzonego monitoringu pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych pobrano:

- 2 próby jabłek,
- 2 próby ziemniaków,
- 3 próby pszenicy,
- 3 próby pszenżyta,
- 1 próbę borówki amerykańskiej.

Analizy przeprowadzono w IOR-PIB w Poznaniu, Terenowej Stacji Doświadczalnej w Białymstoku i Centralnym Laboratorium w Toruniu. W badanych próbach nie stwierdzono przekroczeń NDP (Najwyższy Dopuszczalny Poziom) pozostałości środków ochrony roślin.

Inspekcja sprawuje nadzór nad szkoleniami z zakresu ochrony roślin. W ramach nadzoru przeprowadzono 1 kontrolę jednostki upoważnionej do prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin.

Na terenie działania oddziału w 2019 r. zorganizowanych zostało 17 szkoleń z zakresu stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie – 2 podstawowe i 15 uzupełniających. Łącznie na terenie powiatu zostały przeszkolone 442 osoby.

NADZÓR NAD WPROWADZANIEM ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN DO OBROTU

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie Oddział w Pułtusk sprawuje nadzór nad obrotem środkami ochrony roślin w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi, zwierząt i środowiska.

Przedsiębiorcy prowadzący obrót środkami ochrony roślin, zgodnie z zasadami obowiązującymi na podstawie ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i ustawy z dnia 6 marca Prawo przedsiębiorców, zobowiązani są do wpisu do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez wojewódzkiego inspektorat ochrony roślin i nasiennictwa.

W 2019 r. dystrybucję środków ochrony roślin na terenie powiatu Pułtusk prowadziło 19 podmiotów, wg przedstawionej listy:

	Imię i nazwisko / nazwa	Siedziba / adres
1	P.H. „AGROCHEMIK” Sp. j. Kazimierz Cholewski, Elżbieta Cholewska	ul. Mickiewicza 45/51 06-100 Pułtusk
2	Andrzej Ogrodowczyk Firma Handlowo-Usługowa	ul. 3 Maja 10 06-100 Pułtusk
3	Handel Artykułami do Produkcji Rolnej Mirosław Godlewski	Lemany 16A 07-214 Pniewo
4	Sklep Ogrodniczo-Przemysłowy ZIARENKO Violetta Matłąg	ul. Rynek 6 06-100 Pułtusk
5	Firma Handlowa Art. do Produkcji Rolnej Marian Jaskulski	ul. Pułtуска 58 06-120 Winnica
6	F.H.U. „AGROPASZ” Regina i Andrzej Dudzikowscy	Przewodowo Majorat 10 06-126 Gzy
7	PROAGRO Grzegorz Kownacki	ul. Warszawska 40 06 – 100 Pułtusk
8	„AGROMEX” Sp. z o.o. ul. Daszyńskiego 34, 06-100 Pułtusk	ul. Warszawska 14, 06-100 Pułtusk
9	Janina Winnicka/Firma Handlowo - Usługowa JANWIN Janina Winnicka	ul. Pułtуска 16 06-120 Winnica
10	GLAZ-BUD Sp. z o.o.	ul. Jana Pawła II 10, 06-100 Pułtusk
11	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „ADROL” s.c. Stanisław Brzozowski, Dariusz Dynek	ul. Przemysłowa 9, 06-121 Pokrzywnica

12	MAX-Jerzy Machła, Dorota Machła Sp. j. Porządzie 118, 07-205 Rząśnik	Obryte 155 07-215 Obryte
13	Centrala Nasienna w Warszawie Sp. z o. o.	ul. Nasielska 8 06-100 Pułtusk
14	Małgorzata Jackowska/Małgorzata Jackowska Firma Handlowo - Usługowa	07-215 Obryte Obryte 111B
15	KOBO Marlena Kozłowska	Golądkowo 21 06-120 Winnica
16	Marek Cieśla P.H.U MARES	ul.17 Sierpnia 19, 06-100 Pułtusk
17	Krzysztof Komendarski Handel Obwoźny	ul. Pułtуска 75, 06-120 Winnica
18	EKOSTYL Dorota Kaczyńska	Kleszewo 42, 06-100 Pułtusk
19	PPHU Daniel Sępkowski,	ul. Jana Pawła II 122, 07-217 Zatory

W ramach sprawowanego nadzoru nad obrotem środkami ochrony roślin w 2019 roku inspektorzy ochrony roślin na terenie powiatu pułtuskiego przeprowadzili 20 kontroli.

Tematyka kontroli obejmowała następujące zagadnienia:

1. Posiadanie wpisu do rejestru przedsiębiorców PIORiN.
2. Posiadanie aktualnego szkolenia w zakresie doradztwa.
3. Warunki przechowywania środków ochrony roślin.
4. Prowadzenie i przechowywanie przez okres co najmniej 5 lat dokumentacji.
5. Kontrola reklamy środków ochrony roślin w drukowanych lub elektronicznych środkach przekazu.
6. Zgodność stanu środków ochrony roślin z rejestrem dopuszczonych do obrotu i stosowania oraz termin ważności zezwolenia.

Rejestr środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu i stosowania znajduje się na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/rejestr-rodkow-ochrony-roslin>

7. Oryginalność i stan opakowań, zgodność z zezwoleniem na wprowadzenie do obrotu.
8. Zgodność treści etykiety instrukcji – stosowania umieszczonej na opakowaniu środka ochrony roślin z wydanym zezwoleniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, okres ważności preparatu, datę produkcji, nr partii.
9. Pobieranie prób środków ochrony roślin na badania pod kątem składu fizykochemicznego.

10. Poszukiwanie w obrocie środków ochrony roślin, które otrzymały negatywne atesty analityczne wydane przez IOR-PIB w Poznaniu – Oddział w Sośnicowicach oraz środków podrobionych.

11. Monitorowanie ofert zbycia środków ochrony roślin w sprzedaży internetowej.

WIORiN Oddział w Pułtusku prowadził kontrole posiadaczy zezwoleń/pozwoleń środków ochrony roślin na terenie ms. Warszawy oraz w punktach sprzedaży hurtowej. Pobierano również próby środków ochrony roślin w ramach urzędowych analiz kontrolnych prowadzonych przez IOR-PIB w Poznaniu – Oddział w Sośnicowicach.

W ostatnich latach zaobserwowano znaczny wzrost liczby podrobionych środków ochrony roślin w Polsce i innych państwach Unii Europejskiej. Problemem tym zajmuje się EUROPOL.

Od kilku lat organizowane są akcje Silver Axe II prowadzone pod patronatem EUROPOLU, w ramach których przeprowadzane są wzmożone kontrole środków ochrony roślin równolegle w 15 państwach europejskich.

Inspektorzy oddziału w Pułtusku w ramach akcji Silver Axe przeprowadzili 18 kontroli, w tym 2 kontrole wraz z funkcjonariuszami Policji.